

Poklicno in strokovno
izobraževanje po letu 2010
Nacionalni politični in družbeno
ekonomski kontekst

Boštjan Zgonc

14. maj 2008

Nacionalno politično in družbeno ekonomsko ozadje

- **Prestrukturiranje slovenskega gospodarstva- še vedno počasno**
- **Gospodarska rast – ugoden vpliv vstopa v EU**
- **Demografske spremembe** - kontingent delovno sposobnega prebivalstva pa se bo začel zmanjševati.
- **Trg dela – Stopnja zaposlenosti se je že leta 2004 ob vstopu Slovenije v EU povečala nad povprečje EU, je v letu 2007 dosegla že skoraj 68 %. Po drugi strani je stopnja brezposelnosti, ki se je v obdobju 2002-2006 gibala okrog 6,4 %, v letu 2007 padla pod 5 %.**

Ukrepi

- **Program izobraževanja za brezposelne osebe, - primer dobre prakse**
- **spremembe zakonodaje- niso zadostne**

Strategije razvoja poklicne in strokovnega izobraževanja- Strategija vseživljenjskega učenja

- **Povezovanje izobraževanja in dela**

Poklicno in strokovno izobraževanje se izvaja v šoli in pri delodajalcu

- **Socialno partnerstvo**

Sodelovanje socialnih partnerjev pri načrtovanju, programiranju in izvajanju

- **Programska fleksibilnost in izbirnost**

Široki programi za več poklicev, modularno členjeni, individualizacija kurikula

- **Horizontalna in vertikalna prehodnost**

Pridobivanje različnih kompetenc in poklicnih kvalifikacij, napredovanje do najvišjih ravni

Prioritete na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja

- **Krepitev socialnega partnerstva**
- **Zviševanje izobrazbene ravni prebivalstva**
- **Prenova izobraževalnih programov**
- **Priznavanje neformalno pridobljenega znanja**
- **Izboljšanje nadaljnjega izobraževanja učiteljev oziroma izobraževalcev**
- **Nova kultura ocenjevanja**
- **Ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti**
- **Uvajanje novega sistema financiranja in upravljanja poklicnih in strokovnih šol**
- **Povezovanje šol na regionalni ravni – centri vseživljenjskega učenja**
- **Preprečevanje socialne izključenosti**

Krepitev socialnega partnerstva

- Zagotoviti odločilni vpliv delodajalcev na načrtovanje in programiranje poklicnega izobraževanja in izvajanje praktičnega usposabljanja z delom
- Sprejem Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju (2006), podeljevanje pooblastil tistim socialnim partnerjem, ki nimajo obveznega članstva in nimajo z zakonom o ustanovitvi opredeljenih nalog na področju poklicnega izobraževanja (vodenje registrov delodajalcev, ki izvajajo praktično usposabljanje z delo, predlaganje poklicnih standardov, sodelovanje pri zaključnih izpiti)
- Sprejem izobraževalnih programov, ki obsegajo tudi 20 % odprtega kurikula

Zviševanje izobrazbene ravni prebivalstva

Zviševanje konkurenčnosti gospodarstva je pogojeno z ustrežnejšo izobrazbeno strukturo zaposlenih

Ukrepi:

- Angažiranje sredstev ESS za subvencioniranje stroškov izrednega izobraževanja
- Vzpostavitev mreže svetovalnih središč

Prenova izobraževalnih programov

- Razvoj poklicnih standardov, nova kompetenčna paradigma
- Nova izhodišča za pripravo izobr. programov
- Projekti prenove izobr. programov (sredstva ESS)

Sprejem novih izobraževalnih programov v pristojnem strokovnem svetu in potrditev s strani ministra

Priznavanje neformalno pridobljenega znanja

Omogočiti zaposlenim in brezposelnim, da uveljavijo v formalnem izobraževanju tudi neformalno pridobljena znanja in hitreje napredujejo

Ukrepi/instrumenti:

- Sprejem Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju (2006) i
- Sprejem Pravilnika o ocenjevanju v poklicnem in strokovnem izobraževanju (2007)
- usposobitev šolskih kolektivov za to nalogo (uvajanje novih programov s sredstvi ESS)

Izboljšanje nadaljnjega izobraževanja učiteljev oziroma izobraževalcev

Staranje učiteljskih kolektivov, potrebe po novih veščinah, globalizacija, inovativna pedagogika, itd....

-Sprejem nacionalnega programa spopolnjevanja oziroma izobraževanja učiteljev, angažiranje sredstev ESS

Nova kultura ocenjevanja

Ugotavljanje znanja in kompetenc za opravljanje poklicev

- Sprejem Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju (2006)
- sprejem Pravilnika o ocenjevanju v poklicnem in strokovnem izobraževanju (2007)
- usposabljanje učiteljev za to nalogo (sredstva ESS)
- Sodelovanje v mednarodnih projektih ugotavljanja kompetenc (Nemčija)

Ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti

Zagotoviti boljšo poklicno usposobljenost diplomantov srednjih šol

- Sprejem Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju (2006), ki daje pravni okvir za uveljavitev sistema samoevalvacije
- priprava nacionalnih kazalnikov kakovosti
- Možnost imenovanja ekspertnih skupin za zunanjo evalvacijo
- Sodelovanje v mednarodnih evalvacijah
- Višje šole so vključene v sistem evalvacije v visokem šolstvu (agencija....)

Uvajanje novega sistema financiranja in upravljanja poklicnih in strokovnih šol

- Omogočiti šolam takšno organizacijo izobr. procesa, ki bo zagotavljala doseganje kvalitete in racionalno izrabo človeških virov in opreme
- Sprejem Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju (2006),
 - Sprejem novele Zakona o organizaciji in financiranju vzg. in izobraževanja
 - Postopno poskusno uvajanje sistema na šolah, ki so prve začele izvajati nove izobr. programe

Povezovanje šol na regionalni ravni – centri vseživljenjskega učenja

Razdrobljena mreža šol ne zagotavlja optimalne izrabe človeških virov in opreme, povezovanje šol omogoča izobraževanje tudi za manjše skupine dijakov

-Sprejem novih aktov o ustanovitvi šol (2006 in 2007), sprejem zakonov o organizaciji, pristojnostih in financiranju pokrajin

Preprečevanje socialne izključenosti

Ranljivim skupinam /trajno brezposelni, Romi, mladina s posebnimi potrebami/ grozi socialna izključenost – izobraževanje je ukrep za preprečevanje socialne izključenosti

- Priprava posebnih programov, prilagajanje izobraževalnih programov in izobraževalnega procesa, osebnih izobraževalnih načrtov
- Subvencioniranje stroškov za izredno izobraževanje